

Column

‘Omdenken’

Zoals gewoonlijk hadden we met het bestuur van Tuinbouw Jongeren Westland (TJW) het jaarprogramma in februari bijna compleet met interessante en leerzame ledenavonden op de planning. Helaas was daar in maart de uitbraak van het coronavirus dat de wereld volledig op zijn kop zette. Ook de tuinbouwsector – met name de sier- teelt – werd hard geraakt. De overheid stelde € 600 miljoen staatsteun beschikbaar aan sierteeltbedrijven die meer dan 30 procent omzetverlies leden. Een belangrijke maatregel die de continuïteit van onze sector en onze kompositie bevordert. Inmiddels zijn we een half jaar verder sinds de uitbraak en blijven de mogelijkheden voor het organiseren van activiteiten voor onze leden tot op de dag van vandaag helaas beperkt. Maar één ding is zeker: deze tijd vergt van ons nog meer creativiteit dan ooit tevoren. Denken in mogelijkheden en kansen, dat is wat we moeten doen. Een initiatief dat ontstond was bijvoorbeeld de FlowerBoost/Challenge waar ieder bedrijf – zowel binnen de tuinbouwsector als eruiten – werd gestimuleerd om bloemen en planten te kopen. Bovendien waren ook de stallietjes langs de weg in het Westland niet meer weg te denken. En rukte allerlei webshops binnen no-time op. Mooie voorbeelden van “omdenken” al zeg ik het zelf. Als jongeren hebben we een belangrijk aandeel in het “omdenken”. Als jonge generatie zijn we in staat om juist trends toe te passen op de hedendaagse processen. Wat mij opviel is dat ook de koning vorige week dinsdag op Prinsjesdag tijdens de Troonrede specifiek sprak over het belang van jongeren die hij “de volwassenen van morgen” noemde. “Juist in tijden van plotselinge schokken is het zaak om oog te houden voor de lange termijn.” Ook bij TJW proberen we in kansen en mogelijkheden te denken om onze leden te blijven informeren. Dat is immers het doel van onze club. Onlangs zijn we gestart met de vlogafleveringen “Hoe is het met...”, waarin we onze leden een podium geven om wat te vertellen over hun bedrijf. Wil jij ook schitteren in één van onze afleveringen? Schroom dan niet om ons te benaderen. Bovendien zijn we achter de schermen druk aan het brainstormen hoe we wel een ledenavond kunnen organiseren, die volledig voldoet aan de richtlijnen van het RIVM. Ook dat vergt voor ons nog wat omdenken...

Joyce Groenewegen, Tuinbouw Jongeren Westland

Volg ons op Social Media

Facebook: [Glastuinbouw Westland](#)

Twitter: [@GlastuinbouwWL](#)

Colofon
Deze pagina valt onder redactionele verantwoordelijkheid van Glastuinbouw Westland. Advertentieverkoop: Uitgeverij West Media bv, telefoon 0174-624212.

Contact
Bestuur Glastuinbouw Westland
Jacco Vooijs: voorzitter
telefoon: 06-10358391
Follow me on twitter @VooijsWestland
Hans van Geest: regiocoördinator
Marjolijn Elgers: bestuurlijk secretarisse. U kunt de bestuursleden bereiken via het secretariaat: telefoonnummer: 085-0036400 e-mail: info@glastuinbouwwestland.nl website: www.glastuinbouwwestland.nl

Relatiebeheerders
Jos van Kester: 06-46216729
Kees Duijvestijn: 06-50684311
Ab van Marrewijk: 06-39639131

Glastuinbouw Nederland
REGIO ZUID-HOLLAND
WESTLAND
Meldpunt misstanden Glastuinbouw
E: info@glastuinbouwwestland.nl
T: 06 10 35 83 91 (Jacco Vooijs)

Ondernemers Klankbord
www.ondernemersklankbord.nl
070-3490600
ondernemersklankbord
erfaren kijk op zaken

Kijk in de kas

Op bezoek bij Tomato Vision

Ieder seizoen neemt Jacco Vooijs, voorzitter Glastuinbouw Nederland regio Westland, in Kijk op Glas een kijkje achter de schermen bij een glastuinbouwondernemer in het Westland. Het is alweer september en ondanks het mooie nazomerweer staat de herfst weer voor de deur. En waaraan denk je bij de herfst? Een heerlijke kop tomatensoep na een wandeling! Bij Tomato Vision worden nieuwe tomatenrassen geselecteerd en getest. We spraken met Arjan Bassie, Marie Legendre en Arthur van Marrewijk.

Door: Marjolijn Elgers

Voor het eerst zijn we op het bezoek bij een veredelingsbedrijf. Arjan Bassie, eigenaar van de locatie aan de Coldenhovelaan in Maasland geeft een toelichting samen met Marie Legendre (marketing) en Arthur van Marrewijk (productspecialist). “De kas is nu één jaar oud. Afgelopen najaar in 2019 is gestart met de bouw. Eind december zijn de planten geplant. Het heeft meer dan een jaar geduurd voordat alle plannen compleet waren met alle aanbiedingen en er gestart kon worden met de bouw van de kas. De bouw zelf is heel snel en goed gegaan, maar het traject tot een definitieve ‘go’ duurde langer dan gedacht; het was toch een iets complexere kas dan gedacht met veel meer teeltafdelingen. Maar alles is uiteindelijk goed gekomen”.

Arthur: “In 2017 is Syngenta op zoek gegaan naar partners; mensen die voor hen de investering wilden doen om een kas te bouwen, waarbij Syngenta het daarna weer terug huurt. Een aantal telers had zich hiervoor ingeschreven en de keuze is uiteindelijk in de zomer van 2018 op Arjan gevallen. In november 2018 is de intentieverklaring gekend. Maar het stopte niet bij alleen de kas bouwen. Ook de teeltbehandelingen, datacollectie en de verkoop van het product vallen hieronder.”

Marketing en veredeling
Arjan: “Het verschil met een normale kas is dat de dataverzameling hier heel belangrijk is. Er staan hier elk jaar zo’n duizend unieke kruisingen. Hierop ligt de focus. De meeste andere ondernemers hebben één ras of soort staan. Afhankelijk van het type tomaat is de smaak of de productie meer of minder belangrijk. De kwaliteit moet uiteraard altijd goed zijn. Door de verschillende klimaatcompartimenten in de kas kunnen er tomaten worden geteeld zoals bij een tomatenteler. En dit geldt voor iedere specifieke tomatensoort. Iedere tomaat heeft zo zijn eigen specifieke klimaat. Er kan hier apart worden gestuurd op water, lucht en stoken. En er kan per segment worden gestuurd om het ideale klimaat na te bootsen”
Marie vult aan: “Tevens is het unieke aan deze locatie dat marketing en veredeling samen op deze locatie zitten en samenwerken. Tomato Vision is een

Peter Loef benoemd tot bestuurder CIV Groen

Beleidspecialist Arbeid bij Glastuinbouw Nederland Peter Loef is per 8 september 2020 voor een termijn van vier jaar benoemd tot bestuurder van CIV Groen. In de Centra voor Innovatief Vakmanschap werken het mbo-groen, bedrijven en overheid aan concrete praktijkuitdagingen waar de groene sector voor staat. CIV Groen staat voor meer mensen binden, boeien en opleiden voor een loopbaan in het groene domein. Het

Peter Loef. Foto: GW

ontmoetingsplek: ook hebben wij ervoor gekozen om klanten en relaties te kunnen ontvangen.”

De kas aan de Coldenhovelaan bestaat uit allemaal hele kleine veldjes die in meerdere herhalingen in de kas voorkomen. Waarbij data-opbrengsten, houdbaarheid, meten van intrinsieke waarden bij elkaar worden gewogen en dan wordt er vervolgens beslist welke rassen die hier interessant zijn weer bij andere telers in kleine veldjes worden getest. Arjan: “Dit zijn allemaal telers die zich al bezighouden met het commerciële telen van tomaten. Wij hebben hier veel verschillende kruisingen trostomaten. Daaruit worden de tien beste rassen gekozen en die worden bij commerciële tomatentelers in een proef gezet in kleine veldjes in hun eigen kas. Dit geldt ook voor de snoeptomaatjes en alle andere segmenten”. De proeven worden bij verschillende telers neergezet, omdat dan inzicht wordt verkregen wat het verschil tussen die proeven is. Iedere teler heeft een ander teeltregime en stuurt anders voor dan andere de watertijd. Hiervoor zijn specialisten in dienst bij Syngenta, die veel bij telers langs gaan om data te verzamelen. Zij kunnen dan beoordelen onder welke omstandigheden een bepaald soort ras de beste smaak, kwaliteit en productie geeft. Arthur: “In onze kas vindt de eerste selectie plaats: In de gehele kas staan nu heel veel rassen en na het eerste jaar blijven hiervan enkel de beste rassen over om te beproeven bij telers. Er valt nog veel van deze rassen af in de jaren daarna wanneer zij tussen vergelijkbare rassen bij telers staan. Het hele proces van het ontwikkelen van een nieuw ras kan zo’n zeven jaar duren. En volgend jaar begint hetzelfde proces van het beproeven en selecteren weer opnieuw.”

De rassen die zijn geselecteerd op deze locatie zijn niet alleen voor Nederland bestemd maar voor telers over de hele wereld. De Nederlandse markt is een markt voor zowel commodity (hoog volume en lage kostprijs) als de specialities en innovaties. Marie: “De rest van de wereld kijkt altijd naar Nederland op het gebied van kennis en innovatie.”

Bezoek & Corona
In een normaal jaar, dus zonder corona, komen deze mensen allemaal kijken in de kas op de Coldenhovelaan. Arthur: “Dit jaar was natuurlijk een bijzonder jaar; er zijn heel veel zaken online geregeld en gedaan. Alleen de mensen die op rijfstand zitten, komen nog fysiek naar de locatie. Maar bijvoorbeeld Australische of Amerikaanse klanten krijgen alles wat normaal gesproken fysiek plaatsvond in de kas nu online aangeboden. Zo worden er virtuele bezoeken aangeboden met een HoloLens (Microsoft) en gaat men met de klant virtueel de kas in”. Dit zijn interactieve sessies. Maar er worden ook filmpjes opgenomen en deze worden opgestuurd naar de klanten.

Water & Omgeving: Nationaal Groeifonds
Een week voor Prinsjesdag introduceerden de ministers Wiebes en Hoekstra al het Nationaal Groeifonds, waarvoor de komende vijf jaar € 20 miljard beschikbaar is. Het fonds richt zich op kennisontwikkeling, R&D en innovatie en op infrastructuur. Projecten moeten een minimale projectomvang van € 30 miljoen hebben. Van der Tak: “Dit groeifonds is zeker ook interessant voor de glastuinbouw.”

zorgt voor beroepsopleiding dat flexibel inspelt op veranderingen en studenten opleidt in de frontlinie van de innovatie.

Grotere impact
Samen met de partners van CIV Groen wil Glastuinbouw Nederland een grotere impact realiseren op het gebied van:
- Vernieuwende vormen van (hybride) leren;
- Meer kenniscirculatie in het onderwijs en in de praktijk;
- Grotere en meer zichtbare bijdrage aan de grote maatschappelijke opgaven;
- Beter antwoord op arbeidsmarkt-vragen;
- Versnelling op internationalisering en digitalisering & technologisering.

De sector- en regiogespecifieke aanpak wordt verder uitgewerkt in de plannen van de vijf praktijkclusters: Dier,

‘Veerkracht van de economie vereist flexibiliteit van de regering’ Reactie Glastuinbouw Nederland op kabinetsplannen 2021

Koning Willem-Alexander legde in de bijzondere troonrede van 2020 de nadruk op de veerkracht van de economie. “Dat de regering gaat investeren en niet bezuinigen, is een positief signaal. Dat neemt niet weg dat er van de regering wel flexibiliteit wordt gevraagd. Dan heb ik het met name over de ODE”, zo reageert voorzitter Sjaak van der Tak van Glastuinbouw Nederland, op de kabinetsplannen.

Terwijl de ODE-tarieven de komende twee jaar stijgen, erkent het kabinet dat de negatieve effecten daarvan voor veel glastuinbouwbedrijven groot zijn. Het kabinet kiest ervoor om op de korte termijn meer gerichte maatregelen te treffen om het handelingsperspectief van onder andere de glastuinbouw te verbeteren. “Het kabinet stelt de komende twee jaar aanvullende middelen beschikbaar om deze bedrijven te helpen te komen in de energiekosten”, geeft Van der Tak aan. “Overeenkomstig het rapport van WECR, dat vlak voor Prinsjesdag verscheen, is onze inzet compensatie van minimaal € 30 miljoen per jaar.”

Energie: ODE
De glastuinbouw leidde als gevolg van de ODE-verhoging in 2020 namelijk een schade van ten minste € 30 miljoen, zo toonde het rapport aan. “Dit betreft met name de belichte bedrijven en bedrijven die inzetten op elektrificatie. Deze bedrijven worden onevenredig hard geraakt.”

Voor de ODE-stijging van 2020 komt, tegen de verwachtingen van Glastuinbouw Nederland in, geen correctie. Wel is voor 2021 en 2022 een sector-specifieke regeling aangekondigd ter compensatie van de stijgingen in 2021 en 2022. “De ministers van LNV en EZK hebben aangekondigd met ons in gesprek te willen over deze regeling.”

Energie: CO2
Over de CO₂ heffing EU-ETS industrie is nu duidelijk aangegeven dat deze niet geldt voor de glastuinbouwbedrijven in het EU-ETS. Minpunt is dat de afvalenergiebedrijven daar wel onder vallen. “Dat wordt nadelig voor de beschikbaarheid van de CO₂ uit deze installaties voor de glastuinbouw. Afvalenergiebedrijven zijn dan eerder geneigd om de CO₂ op te slaan dan te leveren aan de glastuinbouw. Dit is niet in lijn met de afspraken die gemaakt zijn in het Klimaatakkoord”, stelt de voorzitter van Glastuinbouw Nederland. “Er blijft dus werk te doen.”

De LNV-begroting is volgens Van der Tak een heldere en positieve bevestiging van de samenwerking in de energietransitie van de glastuinbouwsector en de uitvoering van het programma Kas als Energiebron. Voor de voortzetting daarvan komt, conform het Klimaatakkoord € 25 tot € 30 miljoen beschikbaar.

Water & Omgeving: Nationaal Groeifonds
Een week voor Prinsjesdag introduceerden de ministers Wiebes en Hoekstra al het Nationaal Groeifonds, waarvoor de komende vijf jaar € 20 miljard beschikbaar is. Het fonds richt zich op kennisontwikkeling, R&D en innovatie en op infrastructuur. Projecten moeten een minimale projectomvang van € 30 miljoen hebben. Van der Tak: “Dit groeifonds is zeker ook interessant voor de glastuinbouw.”

Agro, Food, Natuur & Leefomgeving en Tuinbouw & Uitgangsmaterialen.

Human Capital Agenda
In een reactie op zijn benoeming stelt Peter Loef dat CIV Groen uitstekend aansluit bij zowel de Human Capital Agenda 2020-2022 als de regionale aanpak met regiocoördinatoren van Glastuinbouw Nederland. “De nauwe samenwerking tussen onderwijs, bedrijven en overheid maakt de praktijkclusters tot unieke schakelpunten voor praktijkinnovatie, arbeidsmarkt en onderwijsvernieuwing, regionaal, nationaal en internationaal.”

Voor dat minimale bedrag per project kunnen we bijvoorbeeld het Westland, maar wellicht ook het Oostland of Greenport Aalsmeer, voorzien van duurzaam gietwater.”
Glastuinbouw Nederland is blij met de aandacht van het Kabinet voor gebiedsprocessen. “In de Bommelerwaard, Limburg, Drenthe en Noord-Brabant streven we na om in overleg met de regionale overheden te komen tot een robuuste en duurzame voorziening in goed gietwater, rekening houdend met andere watervragers in het gebied en aandacht voor het voorkomen van wateroverlast.”

Water & Omgeving: Deltafonds
Uit oogpunt van klimaatadaptatie ziet Glastuinbouw Nederland het als een positieve ontwikkeling dat het zogenaamde Deltafonds de samenhang tussen de Deltaprogramma-opgaven gaat versterken. “In de glastuinbouw zijn waterkwaliteit, zoetwatervoorziening en het voorkomen van wateroverlast ook onlosmakelijk met elkaar verbonden”, verduidelijkt Van der Tak. Voor maatregelen tegen wateroverlast komt een tijdelijke impuls-regeling Ruimtelijke adaptatie van € 200 miljoen, voor de zoetwatervoorziening wordt € 100 miljoen extra uitgetrokken en voor gebiedsprocessen € 39 miljoen. “Een duurzame zoetwatervoorziening die economisch doelmatig is, is een ambitie die de glastuinbouw deelt met het Deltafonds.”

Plantgezondheid: Uitvoeringsprogramma Gewasbescherming
Het Uitvoeringsprogramma Gewasbescherming (UP) wordt nadrukkelijk benoemd om een bijdrage te leveren aan de doelen van de Toekomstvisie Gewasbescherming 2030 van LNV. De vertaling in ‘substantiële verlaging van de behoefte aan gewasbeschermingsmiddelen en minder chemie’, beoordeelt Van der Tak als minder passend bij de grote inzet die de glastuinbouwsector reeds heeft gezet om de emissie te verlagen. Als belangrijke, positieve speerpunten die in de nota worden beschreven, noemt hij: optimalisatie en harmonisatie van het toelatingsbeleid voor gewasbeschermingsmiddelen in de EU en verruiming voor nieuwe verdelingstechnieken zoals Crisp-Cas. “Hoogwaardige kwaliteit van plantaardige producten en een hoog plantgezondheidsniveau zijn voor de Nederlandse glastuinbouw van groot belang.”

Rob Baan is Agrarisch Ondernemer van het Jaar 2020

Tuinder-ondernemer Rob Baan heeft zijn bedrijf ontwikkeld tot een unieke onderneming. Cressen zoals de bekende tuinkers en microgroenten vinden hun weg over de hele wereld. Naar maar liefst 70.000 restaurants in 110 landen. Typerend voor Rob Baan en zijn bedrijf Koppert Cress is dat hij voorgedragen is door zijn medewerkers. Het bedrijf telt inmiddels 300 medewerkers. De prestigieuze titel Agrarisch Ondernemer van het Jaar is dit jaar voor de 25e keer uitgereikt. Vanwege de corona-crisis later dan gebruikelijk en volledig online.

Uitreiking door winnaar 2019
De trotse Baan kreeg de prijs uitgereikt door Annechien ten Have, zij won met het bedrijf Hamletz de prijs in 2019. Overeenkomst tussen beide ondernemers is dat ze zich nadrukkelijk richten op de afzet van hun product.

Baan verkoopt een grote variatie groenteproducten aan restaurants. Dat gaat om beleving van bijzondere groenten die anders zijn dan standaard, bijzonder van uiterlijk en smaak. Die beleving zit ook in het eigen restaurant en de proeftuin waar consumenten, topkoks en sous-chefs de producten kunnen probereren en zien en proeven wat mogelijk is.

Ambassadeur voor sector
De jury omschrijft Baan als een ‘ondernemer in de buitencategorie’ en als ‘ambassadeur voor de Ne-

Sjaak van der Tak: “Het kabinet vertrouwt in deze crisisperiode op de veerkracht van de economie. Ik vertrouw bij een aantal essentiële dossiers op de flexibiliteit van onze regering.” Foto: GW

Plantgezondheid: Fytosanitaire handelsbelemmeringen
Van der Tak onderschrijft het belang van het voorkomen van plantenziekten en de inzet van Nederland op het wegnemen van fytosanitaire handelsbelemmeringen. “De € 0,5 miljoen die daarvoor is begroot, lijkt daarmee echter laag afgezet tegen het belang. Een betere regelgeving en meer vertrouwen in de glastuinbouwondernemer maken de fytosanitaire regelgeving haanteerbaar en uitvoerbaar.”

Arbeid: Huisvesting arbeidsmigranten
Het kabinet maakte verder bekend dat in 2021 een bedrag van € 150 miljoen extra beschikbaar is voor gemeenten om meer betaalbare woningen sneller tot stand te brengen. Een belangrijk besluit, meent Van der Tak. “Meer beschikbare woonruimte is een belangrijk onderdeel van de aanpak van misstanden rondom arbeidsmigranten. Huisvesting op bedrijventerreinen

moet daarnaast echter ook mogelijk blijven.”

Arbeid: Arbeidsmarkt
Het kabinet streeft naar een nieuwe balans op de arbeidsmarkt, waarbij er meer maatregelen nodig zijn om de arbeidsmarkt toekomstbestendig te maken. In reactie daarop benadrukt Van der Tak dat onder andere de aanpak van flexarbeid, in sectoren waar dit nu eenmaal onvermijdelijk is, een zorgpunt is. Dat betreft onder andere de glastuinbouw.

Conclusie
Samengevat toont Van der Tak zich goed positief over de plannen die de regering op Prinsjesdag 2020 presenteerde. “Het kabinet vertrouwt in deze crisisperiode op de veerkracht van de economie. Ik vertrouw bij een aantal essentiële dossiers op de flexibiliteit van onze regering”, zo besluit de voorzitter van Glastuinbouw Nederland.

derlandse tuinbouw’. Baan is sterk in communicatie met korte lijntjes naar politiek, media en zelfs het koningshuis. Hij is actief in vijftig organisaties en op sociale media, voor zijn eigen bedrijf, maar ook voor de tuinbouwsector als producent van gezonde producten.

Bron: Foodgribusiness.nl

SANTEN & GASILLE
MAKELAARS
De makelaars met een andere aanpak
• Aan- en verkoop
• Reconstructie
• Onteigening
• Taxatie en advies
DE LIER 0174-511300
SANTEN-GASILLE.NL